

VĚSTNÍK

VĚDECKÉHO ÚSTAVU VOJENSKÉHO.

ROČNÍK I. (1925).

ČÍSLO 1.

Úvodem.

Již dávno pociťovalo presidium Vědeckého ústavu vojenského, že styky členstva s ústavem potřebovaly by jistého prohloubení v tom smyslu, aby členstvo, zejména venkovské, které nemá možnosti dojížděti častěji do Prahy a informovati se přímo v ústavu o jeho snahách a o podnicích, jež projektuje, bylo o nich zpravováno podrobněji a častěji než je to možno v mezích výroční zprávy, která vychází jen jednou za rok.

Nelze zamlčeti, že nedostatek informací o plánech ústavu, kterým dosud největší část venkovského členstva trpěla, vedl leckdy k rozmanitým nesnázím. Staly se na př. případy, že na překladu díla, jež ústav hodlal vydati, pracovalo současně několik překladatelů, kteří o sobě navzájem nevěděli, čímž přišlo mnoho energie nazmar.

Hodlajíc zabrániti této i jiným ještě nesnázím, které by z nedostatku informací o akcích ústavu mohly vzniknouti, rozhodlo se presidium vydávati „Věstník VÚV“, který bude vycházeti čtvrtletně jako příloha „Vojenských Rozhledů“. Tento „Věstník“ bude přinášeti listárnu redakce, zprávy o průběhu schůzí správní rady a finanční komise VÚV, o knihovně ústavní, o ediční činnosti a vůbec o všem, co z činnosti ústavu by bylo pro členstvo zajímavé.

Presidium je přesvědčeno, že, přikročivši k vydávání „Věstníku“, splnilo jen přání všech členů, kteří o vnitřní činnost ústavu mají zájem, a doufá, že jejich styky s ústavem utuží.

* * *

I. Schůze.

A. Finanční komise, 23. února 1925, od 18—20 hodin. Předsedal plukovník Polz. Účastno 8 členů finanční komise a úředníci VÚV.

Pořad jednání:

1. Schvaluje se protokol schůze ze dne 10. prosince 1924.
2. Rozpočet na r. 1925. Plukovník Rayman podává podrobný referát. Komise schvaluje rozpočet po delší rozpravě.
3. Generální tajemník předkládá k rozhodnutí, mají-li býti vydána tiskem tato díla: a) Arcib. archivář Tischer: „Memoiry o Napoleonovi“; b) Dr. J. V. Hauner: „Kritika světové války.“ — Usneseno: 1. publikace se nevydává, 2. dílo vydá VÚV v roce 1925.

4. Plukovník Polz oznamuje změnu referátu pro VÚV a Voj. museum u MNO.

B. Plenární schůze správní rady, 16. března 1925, od 18—19.45 hodin. Předsedal plukovník Polz. Účastno 14 členů správní rady a úředníci VÚV. Omluveno 9 členů, neomluveno 14 členů.

Pořad jednání:

1. Schvaluje se protokol plenární schůze ze dne 15. prosince 1924.

2. Presidiální zprávy:

a) MNO, přepis, č. j. 2873/vých. ex 25: Na vydání „Voj. Rozhledů“ pro 1925 se povoluje 15.000 Kč. — S podporou na literární soutěž 1925 nemůže VUV, počítati. — Rozpočtové přídeley pro VUV, budou nyní poukazovány 3. odděl. MNO.

b) Kapitán Josef Sunda přijímá čestnou funkci revisora účtů VUV.

c) Do „Konfederace duševních pracovníků“ byli jako delegáti VUV, zvoleni (plen. schůze správní rady 15. prosince 1924): plukovník Polz, Dr. V. J. Hauner, prof. Dr. Steidler, plk. MUDr. Vinar. — Schůze delegátů 20. prosince 1924 se účastnil MUDr. Vinar. — VUV, zaplatil za každého delegata poplatek 100 Kč.

d) Vědecká sekce ruských důstojníků u VUV,*)

e) Presidium VUV, vyslovilo choti zemřelého prof. Dra Drtiny jménem VUV, soustrast.

f) VUV, byl zastoupen na těchto význačnějších schůzích a pod.:

1. Na valné hromadě „Společnosti nauk“ 31. ledna 1925 (plk. MUDr. Vinar);

2. na slavnostní schůzi „Klubu za Starou Prahu“ 11. března 1925 (kpt. Dr. Tschorn);

3. na valné hromadě „Matice technické“ 15. března (gen. Wagner);

4. na všech „Masarykových večerech“ (president a uředníci VUV.).

C. Zpráva vydavatelská: Referent gen. taj. škpt. Kučera.

V letošním roce zamýšlí správa ústavu vydati opět více knih odborných, jichž vydání roku loňského z finančních ohledů bylo oddaleno. Jsou to tyto spisy:

1. Škpt. Frant. Kučera a kpt. Dr. R. Tschorn: Příručka všeobecného vzdělání, II. díl.

2. Divise v boji. Podle přednášek podpl. franc. gen. št., konaných na Vál. škole, k tisku upravil plukovník R. Polz.

3. Škpt. Richard Wolf: Desetinné třídění věd. Zkrácené tabulky desetinného třídění s podrobným rozdělením věd vojenských.

Ústav náš, máje na zřeteli značné mezery v naší původní literatuře a uznává obtíže, které musí naše důstojnictvo překonávat při studiu odborných spisů cizojazyčných, založil „Knihovnu překladů spisů cizojazyčných“, v níž hodlá postupně vydati významná díla vojenského písemnictví cizího a to jak klasická díla starší (Foch a j.), tak i zejména díla, přinášející zkušenosti války světové. Pro první svazky byly v uplynulém roce pořízeny a z části vytištěny překlady těchto děl:

Gen. Mangin: Jak skončila válka. Přeložil pplk. gšt. V. Kuneš (s 11 mapami). (Z polovice vytištěno.)

Kpt. Glasson: Budoucí válka. Přeložil škpt. R. Wolf.

Bouvard: Vojenské naučení ze světové války. Přeložil škpt. gšt. Jaroslav Novák.

Gen. Herr: Dělostřelectvo, jaké bylo, jaké jest a jaké má býti. Přeložil pplk. Alois Machačik a škpt. Josef Srstka. Další díla v letošním roce se k tisku připravují.

Mimoto byla k tisku připravena učebnice pro vojenskou akademii:

Plk. Mojmír Černoch a pplk. Hejda: Nauka o terénu. Vyjde v době nejbližší.

D. Zpráva knihovní: Referent kpt. Kubala: Přídělem větší částky pro knihovnu (v r. 1925 80.000 Kč) je možno uspišiti práce katalogisační. Referent nastiňuje jejich postup. Zpráva po debatě schválena.

E. Zpráva účetní: Referent pluk. Rayman: Rozpočet VUV, na r. 1925. Debaty se účastnili gen. Rausch, plk. Lůža, Dr. Sedlák.

*) Viz různé zprávy B.

President a úředníci VÚV. podávají vysvětlení. Rozpočet a pozměňovací návrhy schváleny.

F. Zpráva musejní: Kpt. Kubala předčítá zprávu za onemocnělého referenta kpt. Dra Tschorna: Přesídlení musea do Invalidovny, vydání ročenky atd. Zpráva schválena.

G. Zpráva redakce Masarykova Slovníku Naučného (zkratka MSN.) a Encyklopedie vojenských věd (zkratka VE.): Referent plk. Polz.

Prvý díl MSN. vyšel. VÚV. dodal do tohoto dílu hesel písmeny A:185, písmeny B:335, písmeny C:381, písmeny Č:123. Na návrh VÚV. svolalo předsednictvo „Čsl. Kompasu“ 8. března 1925 schůzi všech spolupracovníků; jejím předsedou zvolen byl za onemocnělého redaktora dra Rádla plukovník Polz. Na poradě vytknuty byly nedostatky organizace celého díla, odhlasovány různé návrhy pro další postup atd. President VÚV. podepsal společně s hlavní redakcí projev oddanosti panu prezidentovi republiky při odevzdání prvního svazku MSN. — VE.: V excerpti se pokračuje. Podrobně srovnána jsou hesla až včetně do písmeny J; jinak viz výroční zprávu VÚV. 1924.

H. Volba nových členů správní rady VÚV. Podle stanov odst. 22. vystupují:

Z presidia Dr. V. J. Hauner; ze správní rady pp. min. rada Fučík, pplk. četn. Ježek, prof. Dr. Klíma, plk. Lůza, gen. Rausch, Dr. Sedlák, plk. Dr. Vinař, pplk. MUDr. Zrůnek. — V r. 1924 odešel gen. Voženilek. — Zbývá voliti 9 členů.

Presidium po interní poradě ze dne 13. března navrhuje zvoliti tyto pány: do presidia: PhDr. V. J. Haunera; do správní rady: pplka četn. Ježka, prof. Dr. Klímu, plka g. št. Lůzu, gen. Rausche, Dra Sedláka, plka MUDr. Vinaře, pplka MUDr. Zrůnka, PhDr. a JUDr. M. Koutského, škpt. Vejmelku. Návrh se jednomyslně přijímá.

Presidium podává statistiku všech funkcionářů VÚV.: aktivních důstojníků 22, v záloze a v. v. 5, 7 z obč. stavu = 34 funkcionáři.

9. Volné návrhy:

a) President určuje den a pořad 5. valného shromáždění VÚV.

b) President připomíná, že správní rada schválila ve své schůzi 15. prosince 1924 prozatímní knihovní řád; zastává ve vždy princip demokracie, na němž je VÚV. založen, nemůže president připustiti, aby členům správní rady a kterémukoliv jinému členu ústavu byly poskytovány různé výhody při zapůjčování knih. V ústavě má každý člen stejná práva a stejné povinnosti.

c) Každý člen obdržel jeden výtisk výroční zprávy VÚV za r. 1924.

d) Volných návrhů, dotazů, přání, stížností atd. není.

e) President děkuje členům správní rady za jejich činnost v uplynulém roce, vybízí je, aby vždy a všude poukazovali na význam VÚV a nezapomínali na jeho důležitost pro armádu a českou veřejnost, a aby jeho snahy ze všech sil propagovali.

Schůze skončena v 18.45 hodin.

II. Různé zprávy.

A. Generální tajemník VÚV.

Správní rada VÚV, plně oceňujíc zásluhy dosavadního prvního tajemníka škpt. Kučery o rozvoj ústavu a tím i o rozvoj českého vojenského písemnictví, a jeho intenzivní a nezištnou práci, kterou pro VÚV od počátku jeho založení vykonal, usnesla se ve své plenární schůzi 15. prosince 1924 na návrh presidenta VÚV jednomyslně na tom, aby škpt. Kučera byl jmenován generálním tajemníkem VÚV.

Prezident ústavu plk. Polz tlumočil 16. prosince v přítomnosti všech úředníků gen. tajemníkovi jménem VÚV a jménem vlastním dík za jeho obětavou práci a blahopřál mu k jeho jmenování.

B. Vědecká sekce ruských důstojníků u VÚV.
(Pojednáno v plenární schůzi správní rady VÚV. 22./9. 1924, 15/12. 1924 a 16./3. 1925.)

Někteří bývalí ruští důstojníci žádali, aby mohli utvořit u VÚV zvláštní vědeckou sekci ruských důstojníků. Po delších jednáních a poradách bylo správní radou usneseno, aby ruští důstojníci, kteří mají zájem na vědecké práci vojenské, byli vyzváni, aby přistoupili za členy VÚV. Správní rada zmocnila pak presidium VÚV, aby všem přáním a snahám bývalých důstojníků bratrského národa slovanského podle možnosti vycházelo vstříc.

C. Rozpočet 1925.

Vyjmáme některá data z preliminovaných položek:

Příjem:	členské příspěvky	Kč	40.800.—
	předplatné na V. R.	"	98.000.—
	prodej publikací	"	264.500.—
	subvence	"	242.600.—
	úroky z cenných papírů	"	7.025.—
Vydání:	Dluhy 31./I. 1924	Kč	184.400.—
	vydávání publikací	"	160.000.—
	" učebnic	"	180.000.—
	" V. R.	"	154.000.—
	čítárna	"	4.600.—
	knihovna	"	80.000.—
	literární soutěž	"	15.000.—
	Voj. Enc.	"	20.000.—
	úroky a amortisace	"	2.585.—
	inventář	"	6.900.—
	správní výlohy (otop, osvětlení, propagace, telefon, kolky, přednášky, nemocenská pokladna, poštovní výlohy atd., atd.)	"	63.317.60

V. Valné shromáždění

se konalo v přednáškovém sále chemického ústavu Českého vysokého učení technického dne 3. dubna 1925.

Předsedal prezident VÚV plk. Rudolf Polz.

Účastní: ministr národní obrany Udržal, členové presidia, správní rady a 61 člen VÚV.

Jako hosté: v zastoupení gen. Mittelhaussera major Jacquesson, velitel válečné školy gen. Jamet, voj. attaché republiky Litevské, major Giedraitis.

Své zástupce vyslaly tyto korporace atd.: Odbočka Svazu čs. důstojnictva v Praze, Skupina voj. inženýrů, Sdružení voj. lékařů z povolání, Zájmová skupina voj. inženýrů, Jednota gážistů m. h. tř. v Pardubicích; dále: min. školství a národní osvěty, České vysoké učení technické v Praze, Spolek čs. inženýrů, Masarykova akademie práce, Česká Matice technická, redakce Důstojnických Listů atd.

Omluvili se: čestný člen VÚV mistr Alois Jirásek, Jeho Magnificence rektor university Karlovy prof. Dr. Kukula, redaktor Hanuš Kuffner, gen. četnictva Vyčítal atd.

Prezident VÚV zahajuje schůzi o 20.10 hod. tímto proslovem:
Slavíme dnes páté výročí založení ústavu.

Není mi třeba promlouvat o jeho významu pro naši armádu; důstojnictvo, z jehož popudu tato instituce vznikla, povolání činitelů vlády a konečně i naše veřejnost se již přesvědčili o tom, že stěžejní zásady, které byly dány nové instituci do vínku, byly činiteli ústavu, presidiem a správní radou dodrženy. Nikdo z pracovníků a příznivců, kteří stáli u kolébky instituce, netušil, že ústav dosáhne za krátký čas svého trvání tak netušeného rozvoje. Jest sice mimo armádu, ale je s ní spjat nerozlučnými pouty a rozvoj armády určoval i rozvoj ústavu. Símě, které jsme před 5 lety na úhor zaseli, přineslo našemu důstojnictvu hojnou úrodu. Položili jsme zdravé základy, na kterých můžeme dále budovat, aby dílo stalo se chloubou naší branné moci. Můžeme s uspokojením hledět na vykonanou práci, kterou jsme podnikli s láskou, se zápallem a s pilí.

Ta tichá práce dala důstojnictvu první česky psané příručky a odborné vojenské knihy, z kterých mohli čerpat nové poznatky, dala jim jediný odborný časopis vojenský, jenž stává se ve slovan-ských zemích vzorem pro jiné časopisy téhož rázu, dala jim vzorně psané učebnice, poučovala je mnoha přednáškami, uctila důstojnou oslavou nesmrtelnou památku národního hrdiny Jana Žižky z Trocnova, snáší památky našeho válečnictví a tvoří z nich vzorně upravené národní museum vojenské. Tato láska k národu a k práci byla podnětem k záměru, aby vytvořeno bylo časem velkolepé dílo, jedinečné v naší vojenské literatuře, dílo, ve kterém mají být sneseny všechny poznatky válečných věd a učiněny veřejnosti přístupny, dílo, které v první etapě vývoje našeho ústavu má korunovat jeho dosavadní plodnou práci — encyklopedie vojenských nauk, která má být prvním důležitým mezníkem v českém vojenském písemnictví.

Vše, co dosud ústav vykonal, je jen malým krůčkem na cestě k cíli, kterého má být časem dosaženo. Překážky, jež v cestě zabrahňují, jsou mnohdy balvany, které vývoji překážejí, jej zpomalují, ale nemohou jej utlumiti. Dobrá věc musí vítězit nad neporozuměním, netečností a nevšímavostí a konečně i nad zlou vůlí. Dobrá věc bohudík vždycky našla dosti vážné a účinné podpory, obětavosti a nejlepší vůle, spojené se vzácným pochopením pro snahy a potřeby našeho ústavu.

Nastínil jsem zcela krátce práci ústavu za uplynulé pětiletí. Přišli jste, vážení pánové, abyste se opět přesvědčili o tom, jak bylo pracováno; výroční zpráva vám podává věrný obraz našeho úsilí za minulý rok. Jménem ústavu vás vítám; vaše přítomnost je mi zárukou, že chcete i nadále spolupracovati s námi o díle dobrém a pro vlast záslužném.

Dovolte mi, abych dříve nežli přistoupíme k dennímu pořadu valného shromáždění, vzpomněl oněch, kteří opustili naše řady, vyrvání jsouce smrtí z našeho středu. Z členů ústavu zemřeli v uplynulém roce tito pánové: pplk. v. v. Josef Brandejs, npor. Josef Jelínek, p. pl. 7, npor. Frant. Křečan, letecký pluk 1, kpt. Arnošt Rypka, p. pl. 23, gen. Jaroslav Steinbach, vicepres. nejvyššího voj. soudu v Praze, a npor. Ant. Žlučka, ZVV, Praha.

Děkuji vám, vážené dámy a vážení pánové, že jste povstáním projevíli našim zemřelým poslední čest.

President oznamuje nyní jména oněch příznivců VÚV a pp. zástupců různých ústavů a úřadů, kteří valné shromáždění poctili svou přítomností.

Uděluje slovo p. kpt. pilotovi-pozorovateli francouzské armády Pavlu Lafayovi, který přednáší o vývoji aëronautiky („L'évolution de l'Aéronautique“).

Po přednášce děkuje president VÚV panu přednášejícímu.

1. Protokol IV. řádného valného shromáždění ze dne 18. května 1924 se schvaluje.

2. Výroční, účetní správa a správa revisorů účtů za rok 1924 se jednomyslně schvaluje.

3. Volba nových členů správní rady a revisorů účtů: Podle stanov odst. 22 vystupuje každý rok jedna třetina členů správní rady, kteří jsou v tomto čestném úřadě po tři roky.

Presidium a správní rada VÚV navrhuje za nové členy správní rady tyto pány:

Pplka četn. Ježka, prof. Dra Klímu, plka gen. št. Lůžu, gen. Rausche, PhDr. J. V. Sedláka, plka MUDra Vinaře, pplka MUDra Zrůnka, PhDr. a JUDr. M. Koutského, škpt. gen. št. Vejmelku. Za revisory účtů: účet. ředitele Miškovského a kpt. Šundu.

Návrh se jednomyslně přijímá.

4. Návrh presidia správní rady, aby příspěvky řádných a přispívajících členů VÚV zůstaly nezměněny, se přijímá.

5. Volných návrhů a dotazů nebylo.

President VÚV děkuje všem přítomným za jejich účast a končí schůzi o 21.5 hod.

Nákladem VÚV vyšlo:

velice důkladné a obsažné dílo o 301 straně,
s četnými vyobrazeními a s 11 velkými mezi
textem zařazenými obrazovými přílohami
kapitána *Josefa Frimla*:

KULOMETY

Za 28 Kč.